

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Sžk/43/2019
Identifikačné číslo spisu: 5017200386
Dátum vydania rozhodnutia: 10.09.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5017200386.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu (spravodajca) a sudkýň JUDr. Eriky Čanádyovej a JUDr. Moniky Válašikovej, PhD. v právnej veci sťažovateľov (pôvodne žalobcov): 1/ Q. F., nar. XX.XX.XXXX, N., 2/ Mgr. J. F., nar. XX.XX.XXXX, N., obaja právne zastúpení: JUDr. Ida Cabanová, advokátka, Mičinská cesta 35, Banská Bystrica, proti žalovanému: Okresný úrad Žilina, odbor výstavby a bytovej politiky, Výsokoškolákov č. 8556/33B, Žilina, za účasti ďalších účastníkov konania: 1/ Mgr. T. K., rod. M., nar. XX.XX.XXXX, N., 2/ P. K., nar. XX.XX.XXXX, T., obaja právne zastúpení: JUDr. Miroslav Koníček, advokát, A. Bernoláka 6, Ružomberok, 3/ R. A., nar. XX.XX.XXXX, N., 4/ V. A., nar. XX.XX.XXXX, N., 5/ Q. B., nar. XX.XX.XXXX, N., 6/ J. B., nar. XX.XX.XXXX, N., 7/ V. S., nar. XX.XX.XXXX, Q., 8/ V. B., rod. A., nar. XX.XX.XXXX, ul. H., 9/ P. Q., nar. XX.XX.XXXX, P., 10/ V. A., nar. XX.XX.XXXX, W., 11/ V. K., nar. XX.XX.XXXX, N., 12/ Slovenský pozemkový fond, Búdkova cesta 36, Bratislava, 13/ Ing. arch. Z. R., nar. XX.XX.XXXX, N., 14/ P. F., nar. XX.XX.XXXX, N., v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OU-ZA-OVBP2-2017/017167-2/Pál zo dňa 08.09.2017, v konaní o kasačnej sťažnosti sťažovateľov 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 30S/89/2017-258 zo dňa 14. mája 2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť sťažovateľov 1/ a 2/ (pôvodne žalobcov) proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 30S/89/2017-258 zo dňa 14.05.2019 z a m i e t a.

Účastníkom konania právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Žiline podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok („SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia 1/ a 2/ domáhali zrušenia rozhodnutia Mesta Ružomberok (ďalej aj len „prvostupňový orgán“) č. OSS-982/2156/2017-TX1-VM zo dňa 19. januára 2017 (ďalej aj len „prvostupňové rozhodnutie“) a rozhodnutia žalovaného č. č. OU-ZA-OVBP2-2017/017167-2/Pál zo dňa 08. septembra 2017 (ďalej aj len „rozhodnutie žalovaného“). Ešte pred vydaním prvostupňového rozhodnutia prvostupňový orgán vydal rozhodnutie č. OSTŽ-

15239/8400/2016-DC1-PM dňa 28. septembra 2016 (ďalej aj len „rozhodnutie o povolení vjazdu“), ktorým na základe žiadosti ďalšej účastníčky 1/ v súlade s § 3b ods. 1 zákona č. 135/1961 o pozemných komunikáciách (cestný zákon) (ďalej aj len „cestný zákon“) povolil zriadenie vjazdu z miestnej komunikácie na ul. Včelárska, na susednú nehnuteľnosť, ktorou je pozemok parc. č. C-KN 13664/2 v k. ú. T., za podmienok uvedených v rozhodnutí Prvostupňovým rozhodnutím bolo vydané stavebné povolenie podľa § 37, § 62 a § 63 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) (ďalej aj len „stavebný zákon“) tak, že stavbu rodinného domu (bytová budova, rodinný dom - I. bytová jednotka - trvalé bývanie) na pozemku parc. číslo: KN C - 13664/2, k. ú. T. podľa § 39, § 39a, § 66 stavebného zákona povolil. Stavba mala byť v zmysle rozhodnutia realizovaná ako bytová, nepodpivničená, prízemná, zastrešená valovou strechou, pričom dispozičné riešenie stavby bolo zrejmé z projektovej dokumentácie, ktorá bola súčasťou povolenia žiadateľa a stavebného úradu. Stavba mala byť realizovaná presne v súlade s projektovou dokumentáciou a prípadné zmeny nesmeli byť vykonávané bez predchádzajúceho povolenia stavebného úradu. Predmetom prvostupňového rozhodnutia boli technické údaje stavby, údaje o projektovej dokumentácii, podmienky pre umiestnenie a uskutočnenie stavby, podmienky napojenia na inžinierske siete a úpravu staveniska, ďalej dodržiavanie požiadaviek dotknutých orgánov a rozhodnutie o námietkach účastníkov. Námietku podali žalobcovia 1/ a 2/, ktorej predmetom bol nesúhlas s vjazdom na pozemok, ktorý bol v liste vlastníctva špecifikovaný ako orná pôda a vlastníkom je žalobca 1/ a jeho matka, ktorú zastupuje žalobkyňa 2/.

2. Krajský súd neakceptoval námietku žalobcov 1/ a 2/, že rozhodnutie o povolení vjazdu nenadobudlo právoplatnosť, nemohlo byť podkladom na vydanie stavebného povolenia a týkalo sa práv a právom chránených záujmov žalobcu 1/ a jeho matky a mali byť účastníkmi tohto konania. Konštatoval, že v takomto prípade im nič nebránilo podať žalobu opomenutého účastníka podľa § 179 ods. 1 SSP, kedy by bolo rozhodnutie o vjazde predmetom samostatného súdneho prieskumu. Žalobcovia 1/ a 2/ však túto žalobu nepodali a teda správne orgány ani súd týmto nemohli zaoberať.

3. Krajský súd sa stotožnil s právnym posúdením prvostupňového správneho orgánu a žalovaného, že sa jedná o miestnu verejnú komunikáciu vo vlastníctve obce podľa § 3d ods. 3 cestného zákona. K námietke, že žalovaný nesprávne posúdil skutočnosť, že Mesto Ružomberok je vlastníkom stavby - miestnej komunikácie - cestného telesa, ktoré svojpomocne postavili právni predchodcovia žalobcu 1/ a teda nikdy neprešla do vlastníctva obce, krajský súd s poukazom na koncentračnú zásadu uviedol, že túto námietku žalobcovia 1/ a 2/ nevzniesli v stavebnom konaní, hoci tak urobiť mohli a mali. V tejto súvislosti krajský súd poukázal na zápisnicu z ústneho pojednávania č. 9345/2016 zo dňa 20.12.2016, z ktorej vyplýva, že obsahom námietok žalobcov 1/ a 2/ nebolo namietanie charakteru miestnej komunikácie, ani tvrdenie skutočností, že by mala byť vlastníctvom ich právnych predchodcov, ale predmetom námietok bolo len rozhodnutie o povolení vjazdu.

4. Krajský súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi v napadnutom rozhodnutí, pričom poukázal aj na vyjadrenie žalovaného, že spôsob využitia pozemkov pod miestnou komunikáciou, ktoré sú aj v spoluvlastníctve žalobcov, sa vydaním alebo nevydaním stavebného povolenia na stavbu rodinného domu stavebníkov nezmení, teda iné využitie sa nepredpokladá vzhľadom na umiestnenie týchto pozemkov v území, vzhľadom na existenciu verejných inžinierskych sietí a vzhľadom na to, že sú skutočne zastavanou už dlhodobo užívanou pozemnou komunikáciou, ktorá je pre zachovanie bezzávadnej miestnej dopravy v meste nevyhnutná. Ďalej konštatoval, že predmetom sporu je len majetkovoprávne usporiadanie medzi žalobcami 1/ a 2/ a Mestom Ružomberok, ako vlastníkom miestnej komunikácie podľa § 3d ods. 3 cestného zákona. Stotožnil sa s tvrdením žalovaného, že žalobcovia 1/ a 2/ sú povinní strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu v zmysle ust. § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj len „zákon č. 66/2009 Z. z.“), teda aj užívanie v rozsahu podľa § 6 cestného zákona.

5. Krajský súd mal na základe listinných dôkazov preukázané, že na parcelách v k. ú. Ružomberok parc. č. 14225 a 14227 KN-C je umiestnená miestna komunikácia. Týmto listinnými dôkazmi boli výpisy z katastra nehnuteľností s kódom spôsobu využitia pozemkov 22, kópia z katastrálnej mapy s mapovou

značkou: komunikácie a klasifikáciou stavby: miestne komunikácie, vyjadrenie Mesta Ružomberok, ako správcu miestnych komunikácií zo dňa 04. septembra 2017, ako aj 03. mája 2019 s fotodokumentáciou, že miestna komunikácia ul. Včelárska (mestská časť Černová) v Ružomberku je vedená v pasporte miestnych komunikácií Mesta Ružomberok a je na nej vykonávaná letná a zimná údržba, a tiež podklady získané žalovaným z verejne dostupných internetových portálov.

6. K námietke ohľadom toho, že na miestnu komunikáciu nikdy nebolo vydané stavebné povolenie krajský súd uviedol, že z pohľadu existencie takejto stavby a preukázania jej vlastníctva je irelevantné, či miestna komunikácia má alebo nemá vydané stavebné povolenie. Dôležité je, že podľa § 4b ods. 1 cestného zákona sa jedná o miestnu komunikáciu. K námietke týkajúcej sa vecného bremena krajský súd poukázal na § 1 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z., v ktorom sú uvedené konkrétne podmienky na aplikáciu tohto zákona a podmienka vydania stavebného povolenia sa medzi nimi nenachádza. Vo vzťahu ku konkrétnemu obsahu vecného bremena poukázal na § 4 ods. 1 citovaného zákona.

7. Sťažovatelia 1/ a 2/ zastúpení advokátkou podali včas kasačnú sťažnosť proti napadnutému rozsudku z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f) a g) a navrhli, aby kasačný súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie alebo, aby napadnutý rozsudok zmenil tak, že napadnuté rozhodnutie žalovaného zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie. Namietali, že sťažovatelia 1/ a 2/ boli pribratí do stavebného konania až na ich urgenciu, čím došlo k porušeniu ich práv a právom chránených záujmov. Uviedli, že na miestnej obhliadke jasne uviedli, že spevnená plocha postavená na pozemkoch CKN 14227/11 a 14227/12 je ich vlastníctvom a vybudovali ju ich právni predchodcovia a prvostupňový orgán ju do pasportu miestnych komunikácií zapísal neoprávnené. Namietali, že prvostupňový orgán nikdy nevybudoval cestné teleso a nikdy neprešlo do jeho vlastníctva podľa zákona č. 66/2009 Z. z. Poukázali na to, že kód spôsobu využitia „22“ a druh pozemku boli na list vlastníctva zapísané až v roku 2016, pričom do toho času to bola orná pôda. Namietali, že odvodzovanie vlastníckeho práva k spevnenej ploche je odvádzané len od pasportu miestnych komunikácií. Opätovne s poukazom na to, že spevnenú plochu vybudovali ich právni predchodcovia spochybňujú určenie tejto plochy ako miestnej komunikácie.

8. Ďalší účastníci 1/ a 2/ vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti spochybňujú tvrdenie sťažovateľov 1/ a 2/, že cestné teleso vybudovali ich právni predchodcovia, keďže uvedené potvrdzuje len čestné vyhlásenie matky sťažovateľa 1/. Uviedli, že cestnú komunikáciu nadobudlo do výlučného vlastníctva Mesto Ružomberok v súlade so zákonom č. 138/1991 Zb. Uviedli, že do podania žaloby túto komunikáciu využívali viacerí obyvatelia, ktorí dokazujú, že sa na tejto komunikácii vykonávala letná aj zimná údržba. Namietajú, že hoci je pravdou, že na liste vlastníctva č. XXXXX k.ú. T. sú spoluvlastníkmi sťažovatelia 1/ a 2/, avšak vlastní len 1/2 podiel. Poukazujú na inštitút zneužitia práva a na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 17/2002, ktorý sa týka prevahy verejného záujmu nad vlastníckym právom. Navrhujú kasačnú sťažnosť zamietnuť ako nedôvodnú.

9. Ďalšia účastníčka 14/ vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedla, že sa zúčastnila ústneho pojednávania v rámci stavebného konania a, že sťažovatelia 1/ a 2/ namietali vjazd po celej šírke pozemku, keďže pozemok je na liste vlastníctva vedený ako orná pôda a taktiež nesúhlasili s rozkopaním pre inžinierske siete. Uviedla, že je presvedčená, že stavebné povolenie môže byť vydané až po vysporiadaní majetkovo-právnych vzťahov medzi účastníkmi konania a Mestom Ružomberok. Spochybnila pravdivosť čestných vyhlásení V. A., Q. A., Ing. M. C., F. C., W. K., C. B., P. W., Mgr. P. B., M. B., F.J. a F.J., ktorí uviedli, že predmetnú cestu využívali na prechod k svojim nehnuteľnostiam.

10. Žalovaný a ďalší účastníci 3/ až 13/ sa ku kasačnej sťažnosti nevyjadrili.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach dôvodov podanej kasačnej sťažnosti v zmysle § 440 SSP, kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na

internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky <. (§ 137 ods. 2 a 3 SSP) a kasačnú sťažnosť sťažovateľov 1/ a 2/ podľa § 461 SSP zamietol.

12. Kasačný súd vychádzajúc z obsahu kasačnej sťažnosti konštatuje, že spornou otázkou je z pohľadu sťažovateľov charakter cestného telesa, nachádzajúceho sa na pozemkoch CKN 14227/11 a 14227/12, ktorého spoluvlastníkmi sú žalobca 1/ a jeho matka, každý z nich v podiele 1.

13. Kasačný súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením v bodoch 13 až 22 napadnutého rozsudku.

14. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľov 1/ a 2/, spochybňujúcu záver, že ide v prípade dotknutého cestného telesa o miestnu komunikáciu, kasačný súd uvádza, že argumentácia tvrdením, že cestné teleso bolo vybudované právnymi predchodcami žalobcov 1/ a 2/ neobstojí, keďže toto v konaní nebolo dostatočne preukázané.

15. Podľa § 4b ods. 1 zákona č. 135/1961 o pozemných komunikáciách (cestný zákon) miestnymi komunikáciami sú všeobecne prístupné a užívané ulice, parkoviská vo vlastníctve obcí a verejné priestranstvá, ktoré slúžia miestnej doprave a sú zaradené do siete miestnych komunikácií.

16. V ustanovení § 4b ods. 1 cestného zákona je zreteľne vymedzené, čo sa má rozumieť pod pojmom miestna komunikácia. Pokiaľ ide o prejednávajúcu vec kasačný súd konštatuje, že v konaní bolo viacerými dôkazmi dostatočne hodnoverne preukázané, že dotknuté cestné teleso je miestnou komunikáciou. Ako krajský súd správne uviedol (bod 19 odôvodnenia napadnutého rozsudku), výpisy z katastra nehnuteľností s kódom spôsobu využitia pozemkov 22, kópia z katastrálnej mapy s mapovou značkou: komunikácie a klasifikáciou stavby: miestne komunikácie, vyjadrenie Mesta Ružomberok, ako správcu miestnych komunikácií zo dňa 04. septembra 2017, ako aj 03. mája 2019 s fotodokumentáciou (č. I. 228 - 232 súdneho spisu), že miestna komunikácia ul. Včelárska (mestská časť Černová) v Ružomberku je vedená v pasporte miestnych komunikácií Mesta Ružomberok a je na nej vykonávaná letná a zimná údržba, a tiež podklady získané žalovaným z verejne dostupných internetových portálov (napr. www.google.sk/maps/, www.mapka.gku.sk <. preukazujú, že na parcelách v k. ú. T. parc. č. 14225 a 14227 KN-C je umiestnená miestna komunikácia. Kasačný súd konštatuje, že všetky tieto dôkazy si navzájom neodporujú a zhodne preukazujú druh stavby umiestnenej na týchto parcelách ako miestnu komunikáciu.

17. Skutočnosť, že spoluvlastníkmi 1 podielu pozemkov, na ktorých je umiestnená miestna komunikácia, sú sťažovateľ 1/ a jeho matka nemá vplyv na charakter a určenie tohto cestného telesa ako miestnej komunikácie. Na určenie cestného telesa ako miestnej komunikácie je smerodajným jej zaradenie do miestnych komunikácií a jej evidovanie v technickej evidencii (v pasporte miestnych komunikácií).

18. Passport miestnych komunikácií je technickou evidenciou, ktorú sú v zmysle § 3d ods. 8 povinní viesť správcovia diaľnic, ciest a miestnych komunikácií, pričom jej účelom je priebežné získavanie informácií o stave týchto komunikácií. Z uvedeného je zrejmé, že ide o evidenciu, ktorá je priebežne aktualizovaná v závislosti od skutočného stavu predmetnej komunikácie v rozhodnom čase. Kasačný súd konštatuje, že údaje v pasporte miestnych komunikácií považuje za správne a pravdivé, pretože v konaní sa nepreukázal opak a tieto údaje neboli spochybnené ani vykonaným dokazovaním.

19. Okrem vyššie uvedeného kasačný súd poukazuje na body 15 a 16 odôvodnenia napadnutého rozsudku, kde krajský súd správne konštatoval, že sťažovatelia 1/ a 2/ v stavebnom konaní nenamietali určenie dotknutej komunikácie ako miestnej komunikácie, kedy sa vyjadrili len v tom smere, že nesúhlasia s vjazdom po celej šírke pozemku, nakoľko je špecifikovaný v liste vlastníctva ako orná pôda a vlastníkom je sťažovateľ 1/ a jeho matka, nechcú, aby počas celého života znášali vecné bremeno na ich pozemku, nesúhlasia ani s rozkopávkou pre plyn a pokiaľ nebudú vzťahy medzi vlastníkom mestom vyriešené, nesúhlasia s vjazdom na pozemok. Z obsahu týchto námietok je zrejmé, že smerovali

prevažne k rozhodnutiu o povolení vjazdu, čo však už nebolo predmetom konania. Tieto námietky sa teda nedotýkajú otázky určenia dotknutej komunikácie ako miestnej a preto je s ohľadom na § 61 ods. 1 stavebného zákona potrebné aplikovať tzv. koncentračnú zásadu. V zmysle koncentračnej zásady sa ustanovuje právo účastníkom stavebného konania predložiť svoje námietky najneskoršie pri ústnom pojednávaní, inak sa na ne neprihliadne.

20. O náhrade trov kasačného konania rozhodol tak, že sťažovateľom 1/ a 2/, ktorí v tomto konaní nemali úspech, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP a analogicky podľa § 168 SSP), žalovanému ich náhrada nevyplýva zo zákona a ďalším účastníkom náhradu trov konania nepriznal v zmysle § 169 SSP, keďže im nevznikli trovy v súvislosti s plnením povinnosti.

21. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd SR v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.